Kell Jarner Rasmussens tale ved uddelingen af Årets Danske Tale 2026

Taler
Kell Jarner Rasmussen
Adm. direktør for Rhetor og talsperson for Årets Danske Tales jury

Dato
10. november 2026

Sted
Store Sal i Vartov

Omstændigheder
Årets Danske Tale gik i år til Anders Lund Madsen for sin tale til minde om Peter Lund Madsen, der modtog prisen på Rhetors talerskriverkonference Logograf. Kell Jarner Rasmussen holdt året begrundelsestale.

Ja, Anders. Noget jeg fortalte i morges, det var, at Peter han har jo været på den konference, som den her lille seance er en del af, i 2017, hvor han fortalte om hukommelse, og det er jo ret interessant, idet din tale også handler i høj grad om hukommelse.

Det her er altså juryens begrundelse. Jeg har skrevet den på vegne af nogle af de ting, vi talte om, og det er grunden til, at det var Årets Danske Tale.

Og det er en kort tale, juryen har valgt i år. Nogle vil mene for kort. TikTok-kort. Et knæfald for den flygtige opmærksomhed. Blandt de nominerede taler var der stærke politiske taler, smukke poetiske taler, unge sårbare taler og en lang tankevækkende prædiken. Og så vælger vi en to minutters introduktion til en tv-udsendelse, som ovenikøbet har fungeret som en slags disclaimer fra DR's side.

Om lidt viser vi Peter Lund Madsen på Kronborg, lyslevende og lattermild i "Jagten på Danmarkshistorien". Siden optagelserne er han ganske vist død, men hans bror Anders lægger for med en lille mindetale, hvor han siger god for at vise udsendelsen.

Det var vel egentlig rammen. Hvordan skal vi så forklare, at det alligevel var den bedste tale?

Lad os prøve med et essay, som Georg Brandes skrev i 1869 med titlen: *Det uendeligt Smaa og Det uendeligt Store i Poesien*. Her fremhæver Brandes en scene fra Shakespeares *Henrik IV*.

Den store kriger Percy har taget rustningen på, men han vil ikke fortælle sin kone om sine krigsplaner. Først så bønfalder hun ham, og derpå truer hun ham med at brække hans lillefinger, hvis han ikke siger sandheden. Dette træk er rent ud guddommeligt, siger Brandes. For i de ord finder han ikke bare et helt forhold mellem to elskende ægtefæller, men ligefrem en stråle af det kvindelige. Shakespeare har vist os noget alment om menneskelivet. Ikke med store ord og lange forklaringer, men med en lillefinger. I mindetalen for sin bror taler Anders Lund Madsen også om noget småt, blandt andet om en nummerplade. Nu er træerne nøgne, og der er stille i verden, og jeg er den sidste, der ved, hvad nummerpladen var på vores første Saab. Det var CX 28 542. Hvor meget kan man udtrykke med en nummerplade?

Ja, vel ikke ret meget. Og alligevel ligger der en hel fælles barndom i den nummerplade. En barndom, som Anders nu er alene med.

Anders og Peter er ikke bare to kendte danskere. De var brødrene Lund Madsen, hinandens modsætninger og dog så ens.

Hjerneforskeren, der også var sjov. Humoristen, der også er klog. Så forbundne. Og nu er Peter død. Det er næsten ikke til at bære.

Og her taler jeg af erfaringer. Det er noget særligt at have en storebror. Jeg har nemlig også en. Han lever.

Der er en, der kom først. Der er en, der allerede kender verden, og så kan man tillade sig at tage lidt lettere på den.

Lillebrødre er naturens muntre sønner. Anders Lund Madsen holder ikke en hyldesttale for hele Danmarks folkekære hjerneforsker. Han opregner ikke Peters bedrifter. Han evaluerer ikke sin bror, for det gør lillebrødre ikke.

Selv om Anders nu er alene om at vide en hel masse ting, de før vidste sammen, så forbliver Anders i talen den samme, som han var i deres forhold, mens de levede. Gennem lillebrorens øjne, der viser han os med få og simple ord noget stort og alment. For vi har alle sammen vores nummerplader, vores egne små erindringer, som bærer på en hel verden. Og mens Anders han fortæller om sin storebror, begynder vi at tænke på vores egne, på vores søskende, vores forældre

og på alle dem, som vi elsker. På de små øjeblikke, der binder os sammen, og som vi først forstår værdien af, når de er væk. Den lille tales storhed ligger ikke kun i ordene, men også i måden, den bliver holdt på. Vi kender Anders Lund Madsen som den underfundige og sprogligt sprællende mand, der næsten ... – der står faktisk sprudlende, men sprællende også, synes jeg – der næsten kan få hvad som helst til at vokse til en morsom fortælling.

Her midt i sorgen møder vi den samme Anders, om end kortfattet, og vi mærker dybden i hans lethed. Vi mærker, at hans humor ikke kun er en måde at underholde på, men en måde at forstå livet på. Han bruger ikke humoren til at flygte fra sorgen, men til at være i den sammen med os på en måde, så vi kan holde den ud. Og heri ligger der en bemærkelsesværdig generøsitet. Anders påtvinger os ikke sin sorg.

Han tager den på sig og fører os derfra videre til den erkendelse, at det er okay. Om lidt er han selv død, og om 100 år er alting glemt.

Med dette hjertesuk vender han talen til et budskab om at leve. Kys nogen. Hellere i dag end i morgen. Og pas på jer selv. Jeg savner ham meget. Husk, du skal dø. Grib dagen. Det er ikke nogen ny erkendelse. Det er en banal erkendelse. Årets Tale er en banal tale. Banal som en fødsel og årets første varme solstråle på låret.

Den fortæller os ikke noget nyt, men noget, der er ældre end både Anders, Peter og Georg Brandes tilsammen. Georg Brandes skrev i 1869 om det uendeligt små og det uendeligt storei poesien. Anders Lund Madsen har vist os, at det samme gælder i talekunsten. At en gammel nummerplade kan rumme et helt liv, og en tale på to minutter kan rumme noget, vi kan tænke over resten af livet.

Og derfor går prisen for Årets Danske Tale 2026 til Anders Lund Madsen for hans mindetale for sin storebror, Peter Lund Madsen.

Kilde
Manuskript transskriberet af Danske Taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype
Digitalt manuskript

Tags

Prisuddelingstale

Relateret
Anders Lund Madsens tale ved modtagelsen af Årets Danske Tale
10. november 2026

URI
https://www.dansketaler.dk/tale/kell-jarner-rasmussens-tale-ved-uddelingen-af-arets-danske-tale-2026